

Kristina Fontell
Handläggare

Yttrande över remiss avseende revidering av kemikalieplan för Lunds kommun (LundaKem)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås att kommunstyrelsen beslutar

att till miljönämnden avge yttrande i enlighet med vad som framgår av kommunkontorets tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 1 september 202, § 267, att Lunds kemikalieplan (LundaKem) ska revideras och gav vid samma tillfälle miljönämnden i uppdrag att ansvara för remissförfarandet under revideringsarbetet. Miljönämnden fick också i uppdrag att beakta relevanta pågående EU-processer under revideringsarbetet.

I den nya versionen av kemikalieplanen, LundaKem 2.0, förtydligas och effektiviseras planering av, arbetet med och uppföljningen av kemikaliefrågorna i Lunds kommun. Alla nämnder och styrelser blir berörda av LundaKem och åtgärderna är fördelade i fyra områden:

- Byggnader och anläggningar
- Verksamheter
- Upphandling
- Kommunikation och information

Fokus för planen utökas till att omfatta alla medborgare i Lunds kommun, men barn, unga och andra känsliga grupper beaktas särskilt. Kemikalieplanen innefattar också åtgärder för att främja hållbar plastanvändning.

Kommunstyrelsen har i detta skede att yttra sig över remissversionen av planen. Remissvaret ska vara miljönämnden tillhanda senast den 28 februari 2023.

2023-01-16

Diarienummer

KS 2021/0558

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2023-01-16 Yttrande över remiss avseende revidering av kemikalieplan för Lunds kommun (LundaKem)
- Protokollsutdrag miljönämnden 2022-11-10 § 68 Remiss avseende revidering av LundaKem- Kemikalieplanen för Lunds kommun, svar senast 2023-02-28
- Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-11-01 Förslag till LundaKem 2.0 – En kemikalieplan för Lunds kommun, dnr MN 2019/0099.3
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2021-09-01 § 267 Revidering av kemikalieplan för Lunds kommun, LundaKem – uppdrag om revidering, med tillhörande protokollsbilaga (skriftlig reservation från L, KD, M och FNL)
- Remismissiv LundaKem 2.0
- LundaKem 2.0 (remisshandling)

Ärendet

Bakgrund

Miljönämnden tog fram den första versionen av LundaKem och har varit ansvarig för uppföljning samt för kommungemensamma samarbeten kring åtgärder i LundaKem.

Kommunstyrelsen beslutade den 1 september 2022, § 267, att LundaKem ska revideras och gav miljönämnden i uppdrag att ansvara för remissförfarandet under revideringsarbetet.

Miljönämnden fick också i uppdrag att beakta relevanta pågående EU-processer under revideringsarbetet.

Att LundaEko har uppdaterats och att program för social hållbarhet har antagits har inneburit en utvidgad målgrupp för LundaKem och medför ett ökat fokus kring hållbar plastanvändning i det reviderade förslaget.

Miljönämnden har nu tagit fram ett förslag till kemikalieplanen för Lunds kommun – LundaKem 2.0. och skickat ut det på remiss till kommunen samtliga nämnder och styrelser för yttrande.

Föredragning

Kommunkontoret finner att förslaget till LundaKem 2.0 beaktar pågående EU-processer som är relevanta för området. Förslaget tydliggör vilka områden inom kemikaliehanteringen som kommunen ska arbeta inom. Förslaget till kemikalieplan kopplar väl till de mål och ställningstagande inom området som finns i Lunds program för

2023-01-16

Diarienummer

KS 2021/0558

ekologisk hållbar utveckling – LundaEko och även till motsvarande i Lunds program för social hållbarhet.

LundaKem 2.0 tar också hänsyn till viktiga aspekter vid uppföljningen av det nationella miljökvalitetsmålet "Giftfri miljö", som gjorts av den nationella myndigheten Kemikalieinspektionen. Arbetet med de nationella miljökvalitetsmålen har av regeringen beslutats vara Sveriges arbete med den ekologiska aspekten av Agenda 2030.

Förslaget till LundaKem beskriver hur samarbetet över förvaltningsgränserna ska ge gemensamma erfarenheter och hur arbetet kan drivas framåt på ett effektivt sätt. Detta underlättar och ger struktur till arbetet med kemikalier i produkter och varor samt hållbar plastanvändning.

Förslaget till åtgärder i LundaKem 2.0 har gjorts bredare vilket innebär en större mängd aktiviteter, som ansvariga nämnd eller styrelse kan lägga in i respektive ekonomi- och verksamhetsplan. Detta arbetssätt bör ge större frihet till planering och ett större ansvar över arbetet som utförs samt ger en tydligare rapportering till den årliga hållbarhetsredovisningen.

Ansvarsfördelning

Det är viktigt att det genomgående i förslaget till LundaKem 2.0 framgår att det är nämnderna som ytterst ansvarar för arbetet. På några ställen anges i förslaget kommunala förvaltningar och enheter som ansvariga vilket måste korrigeras. Dessutom bör användningen av begreppet "vi" ses över så att det tydligt framgår att det som avses är Lunds kommun och inget annat.

I detta sammanhang behövs det också ett förtydligande angående ansvarsfördelning mellan olika nämnder och styrelser för att underlätta genomförandet. I förslaget till LundaKem 2.0 presenteras de nämnder som har samordningsansvar för de olika åtgärdsområdena medan det i bilaga 1 *Åtgärder med förslag på aktiviteter* även lyfts att andra nämnder har ett ansvar inom åtgärdsområdena avseende föreslagna aktiviteter. Detta kan medföra oklarheter då det är själva LundaKem 2.0 som beslutas av kommunfullmäktige medan bilagan består av förslag på aktiviteter – det vill säga dessa är inte bindande.

Budget

Under rubriken Åtgärder (sidan 6) anges att *"Planerade aktiviteter ska avspeglas i varje nämnds budget"* här bör tilläggas *"att detta ska ske vid behov"*.

Tidplan

I förslaget till LundsKem 2.0 beskrivs under rubriken "Revision och

2023-01-16

Diarienummer

KS 2021/0558

framtid" (sidan 30) revideringen av LundsKem 2.0. Här föreslår kommunkontoret att texten skrivs om så att det framgår att LundaKem2.0 har samma giltighetstid som LundaEko det vill säga fram till 2030 samt att Lundakem2.0 vid behov revideras i samband med aktualiseringar av LundaEko.

Cirkulär ekonomi

Åtgärd 3.2 Cirkulär ekonom (sidan 18) kopplar väl till målområde 1 i LundaEko Konsumtion och produktion om att "*År 2030 konsumeras och produceras det mer cirkulärt i Lunds kommun. Det ska vara lätt att göra rätt.*" Men i texten om vad som är viktigt att uppnå längst ner på sidan är den tredje punkten, om upphandlingens roll, mycket oklart formulerad och måste skrivas om så att den omfattar både återbruk och återvinning

Nanopartiklar

Problematiken kring nanopartiklar måste förtydligas i förslaget. Nu tas dessa främst upp under 9.6 Nanomaterial (sidan 27) där de beskrivs som just tekniskt framställda material medan problem med nanopartiklar även omfattar den nanoplast som uppstår när större plastpartiklar (oftast benämnda mikroplaster) bryts ner ytterligare – dessa partiklar härstammar från bland annat väg- och däckslitage och konstgräsplaner.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret. På grund av kort svarstid har kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott inte givits möjlighet att yttra sig under remissrundan. Inför beslut om antagning av den reviderade kemikalieplanen kommer beredning dock att ske även i kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott.

Barnets bästa

Kemikalieplanen LundaKem 2.0. syftar till att minska exponeringen av farliga ämnen för alla medborgare i Lunds kommun med speciellt fokus på barn, unga och särskilt känsliga grupper. Barns växande kroppar är extra känsliga för kemikalier och olika hormonstörande ämnen. de har också tunn hud och exponeras i tidig ålder i större utsträckning än vuxna bland annat genom att de ofta befinner sig närmare marken och undersöker sin omvärld genom att smaka, lukta och känna. Arbetet med LundaKem bidrar till att nuvarande och kommande generationer ges en hälsosam och god miljö.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut i detta skede medför inga ekonomiska konsekvenser.

Tjänsteskrivelse

5 (5)

2023-01-16

Diarienummer

KS 2021/0558

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För kännedom:
Miljönämnden